

ЄРШОВА Н.Ю., канд. екон. наук, доц. каф. ЕАтаО НТУ «ХПІ»
ФІЛЯЄВА А.А., студент каф. ЕАтаО НТУ «ХПІ»
ВЛАСЕНКО А.К., студент каф. ЕАтаО НТУ «ХПІ»

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансові результати діяльності підприємства є індикатором його конкурентоспроможності й ефективності господарювання в ринковій економіці. В умовах ринкових відносин економічний аналіз забезпечує необхідне обґрунтування досягнутого рівня виробництва і витрачання ресурсів, з одного боку, попиту, ринкових цін та ефективності роботи - з іншого, що є необхідною умовою високоефективної діяльності підприємств. Отже, питання аналізу фінансових результатів діяльності підприємства дуже актуальні в даний період розвитку ринкової економіки. За результатами аналізу даних Державної служби статистики України [1] можна зробити висновок про погіршення фінансових результатів діяльності підприємств України: в 2015 році величина фінансових результатів до оподаткування становила 101884,7 млн.грн., що на 20 в.п. менше ніж у 2014 році – 122210 млн. грн. В 2015 році позитивними є фінансові результати підприємств сільського господарства (26992,7 млн.грн.), промисловості (21353,4 млн.грн.), торгівлі (9608 млн. грн.), транспорту (7524,9 млн грн.), інформації та телекомунікації (6300,1 млн.грн.), фінансової та страхової діяльності (37984,3 млн.грн.), освіти (136,8 млн.грн.) та охорони здоров'я (30,5 млн.грн.). Негативний фінансовий результат залишається у підприємств будівництва; готельного та ресторанного бізнесу; підприємств, що займають операціями з нерухомістю

Головні завдання аналізу доходів та фінансових результатів підприємства:

- 1) оцінювання динаміки абсолютних показників фінансових результатів (прибутку і рентабельності;
- 2) вивчення обсягів, складу і динаміки фінансових результатів діяльності підприємства;
- 3) виявлення обґрунтованості і напруженості планового прибутку;
- 4) визначення спрямованості і розміру впливу окремих чинників на суму прибутку та рівень рентабельності;
- 5) виявлення й оцінювання можливих резервів зростання прибутку і рентабельності;
- 6) аналіз порогу прибутку;
- 7) виявлення чинників впливу на формування прибутку, оцінка їх динаміки і розрахунки їх впливу;
- 8) оцінка виконання плану з прибутку у цілому і за окремими видами прибутків і збитків;
- 9) вивчення напрямків і тенденцій розподілу прибутку;
- 10) виявлення резервів збільшення прибутку;

Більшість учених, такі, як Цал-Цалко Ю.С., Яріш П.М., Мочаліна З.М., Лазарева А.С., Савицька Г.В. пропонують розпочинати аналіз фінансових результатів підприємства із загальної оцінки, тобто з перших двох видів аналізу, а саме:

1) за допомогою таких форм горизонтального аналізу, як порівняння фінансових показників звітного і минулого періоду, порівняння фінансових показників звітного періоду з показниками за планом та порівняння фінансових показників за низку минулих періодів. виявити тенденції змін окремих показників, які характеризують результати фінансової діяльності підприємства;

2) - за допомогою вертикального (структурного) аналізу фінансових результатів дослідити структуру відповідних показників і їх зміну [2, 3, 4].

Методичний підхід до організації аналізу фінансових результатів підприємства представлена у таблиці 1.

Ця методика включає три етапи. Вона заснована на застосуванні коефіцієнтного, порівняльного методу, методів горизонтального та вертикального порівняльного аналізу, методу відносних різниць, методу базисних підстановок, а також методів

кореляційного та регресійного аналізу. У ній відображаються одразу інструменти, які використалися на кожному етапі (підетапі) аналізу, і результати, які будуть отримані після цього. Ця технологія аналізу дозволяє підприємству отримати результати, за якими керівництво підприємства зможе зробити висновки для прийняття ефективних управлінських рішень.

Таблиця 1 – Методичний підхід до організації аналізу фінансових результатів підприємства

Етапи	Інструментарій	Отримані результати
Аналіз обсягів, динаміки та структури фінансових результатів	Коефіцієнтний метод, порівняльний метод, методи горизонтального та вертикального порівняльного аналізу	Стан фінансової діяльності та фінансові можливості підприємства
Аналіз показників рентабельності		Величина змін, які відбулися за аналізований період та визначення наслідків
Факторний аналіз фінансових результатів		Рівень фінансових результатів, які зумовляють можливості підприємства
		Оцінка ефективності та раціональності використання вкладених коштів
Формування висновків про загальний стан підприємства, виділення найвагоміших показників впливу на прибутки та доцільність прийняття відповідних управлінських рішень		

У практиці аналітичної роботи використовуються різноманітні методи прогнозування фінансових результатів господарюючого суб'єкта. Вибір того чи іншого методу визначається умовами проведення прогнозування (наявність достовірної інформації про стан внутрішніх бізнес-процесів компанії, прозорість фінансової звітності, рівень прогнозованості стану зовнішньоекономічного середовища та ін). Методи прогнозування звітності, у свою чергу, поділяються на методи:

- у яких кожна стаття прогнозується окремо виходячи з її індивідуальної динаміки, - експертні та простого динамічного аналізу, заснованого на екстраполяції;

- враховують взаємозв'язок між окремими статтями в межах однієї форми звітності і (або) різних форм - балансовий метод, метод авторегресійних залежностей, бюджетування.

Залежно від використовуваного підходу при оцінці впливу економічного середовища на результати господарської діяльності та фінансовий стан організації методи прогнозування фінансової звітності можна підрозділити на три групи

Підсумовуючи вищесказане, можна зробити наступний висновок, що метою аналізу фінансових результатів є розробка і реалізація заходів, направлених на забезпечення прибутковості і зростання виробничого потенціалу. Результати дослідження дають можливість зробити висновки та пропозиції що сьогодні є найнеобхіднішим:

- 1) удосконалювати інформаційне та методичне забезпечення аналізу фінансових результатів підприємства;
- 2) розробляти методичне забезпечення процесу прогнозування фінансових результатів підприємства;
- 3) удосконалювати структуру аналізу фінансових результатів підприємства, залежно від мети та змісту роботи на кожному етапі.

Список літератури: 1. Державна служба статистики // <http://www.ukrstat.gov.ua> 2. Мочаліна З.М. Методичний інструментарій та сучасні проблеми аналізу фінансових результатів / З.М. Мочаліна // Науково-технічний збірник "Комунальне господарство міст". – 2011. – № 98. – С. 221–227. 3. Яріш П.М. Методи проведення аналізу фінансових результатів діяльності організацій / П.М. Яріш, Ю.В. Касьянова // Управління розвитком. – 2013. – № 4(144). – С. 159–162. 4. Лазарева А.С. Особливості аналізу фінансових результатів на підприємстві / А.С. Лазарева // Управління розвитком. – 2013. – № 4(144). – С. 175–178. 5. Цал-Цалко Ю.С. Статистичне дослідження впливу факторів на фінансові результати діяльності підприємств // Статистика України. - 2011. - №4. - С. 75-81.